

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 747
din 20.12.2022

Dosarul nr. 246/2022

Petiție nr. 2607/08.04.2022

Petent:

Reclamat:

Obiect: postare discriminatorie pe rețeaua de socializare Facebook, privind suporterii echipei de fotbal Rapid, cu referire la etnie

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și domiciliul reclamatului

2. _.

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare, sens în care s-au emis adresele nr. 4501/28.06.2022, nr. 2607/28.06.2022 și 5874/26.08.2022 .

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

4. Prin cererea introductivă, petentul reclamă faptul că, într-o postare pe rețeaua de socializare Facebook, reclamatul ..., în calitate de politician USR Arad, a postat un mesaj pentru petent, cu tentă discriminatorie, în care făcea referire la suporterii echipei de fotbal Rapid, enunțând faptul că, citat: " ..., *Dacă veniți mâine mai mulți și nu aveți toți loc, vă tragem niște sârme prin peluză să stați pe ele* " .

5. Petentul arată că postarea cu pricina a fost făcută în data de 08.04.2022 de Ziua Internațională a Romilor și în contextul în care, pe data 09.04.2022 urma ca pe stadionul "Francisc von Neuman" să aibă loc meciul de fotbal între UTA Arad și Rapid București 1923.

6. Prin petiția formulată, petentul apreciază că faptele descrise se încadrează în prevederile OG 137/2000, depunând în susținere capturi de ecran cu postarea cu pricina.

Susținerile reclamatului

7. La data de 19.08.2022 reclamatul a depus adresa nr. 5710/19.08.2022, formulată prin apărător conventional, prin care a solicitat acordarea unui alt termen de audieri.
8. Prin notele scrise înregistrare sub nr. 6122/06.09.2022 solicită respingerea petiției apreciind-o ca vădit nefondată arătând că petentul în mod greșit sugerează că ar fi discriminat întreaga etnie romă cât și suporterii echipei de fotbal Rapid București, reclamantul spunând că petentul a interpretat greșit situația.
9. În motivarea notelor scrise depuse, reclamatul arată faptul că în mod greșit i se impută faptul că, prin postarea reclamată, s-ar fi făcut aluzii la faptul că toți susținătorii echipei de fotbal Rapid sun romi sau "ciori". Reclamatul arată că, în fapt, postarea din data de 08.04.2022 a fost făcută cu ocazia Zilei Internaționale a Romilor, ocazie cu care a alăturat și textul " *Azi e ziua internațională a romilor! La mulți ani romilor! PS: mai puțin ălor care țin cu Rapid și vin mâine la Arad*". În acest context, reclamatul apreciază că prin postarea făcută a felicitat întreaga etnie romă.
10. Referitor la postarea post scriptum "...mai puțin ălor care țin cu Rapid și vin mâine la Arad" reclamatul susține în apărarea sa, faptul că este recunoscut ca participant activ la toate meciurile de fotbal ale echipei locale, un fan înfocat care se mândrește cu statutul de mebru al grupului de fani fideli ai echipei arădene, iar completarea din postarea ce face obiectul analizei CNCD, a fost făcută în contextul meciului de fotbal ce urma să aibă loc în data de 09.04.2022.
11. Reclamatul apreciază că nu se poate interpreta într-o notă de rasism sau discriminare, ci doar în sensul disputei fotbalistice din ziua următoare, a ura "La mulți ani" unei întregi categorii de persoane, mai puțin celor care țin cu echipa adverse; reclamatul apreciază că acest aspect nu corespunde niciunei definiții de discriminare rasială/ etnică/etc.. și nici măcar nu poate fi luată în discuție o discriminare bazată pe criterii de apartenență sportivă.
12. Apărătorul reclamatului arată că postarea cu pricina a luat anvergură națională mult prea mare și într-un mod nedorit, sens în care se arată că, la mai puțin de 2 ore de la postare, acesta și-a cerut scuze față de echipa de fotbal Rapid București, față de suporterii acestei echipe precum și față de orice altă persoană care s-a simțit lezată de postarea cu pricina. În acest context, reclamatul a formulat către majoritatea publicațiilor sportive o notă prin care își cerea scuze pentru situația de fapt.
13. Cu referire la proba depusă de petent în susținerea petiției, reclamatul arată că este o captură de ecran al unui comentariu, motiv pentru care îi este greu să formuleze un punct de vedere cu referire la acest înscris, ținând cont în primul rând de faptul că acel comentariu este prezentat izolat, fără context sau alte comentarii, dar și de faptul că postarea a fost ștearsă; pe de altă parte, reclamatul susține că nu se găsește o legătură de cauzalitate între urarea făcută de reclamat tuturor romilor cu ocazia sărbătorii lor și acel comentariu.
14. Concluzionând, reclamatul solicită respingerea petiției ca nefondată.

IV. Cadrul legal aplicabil

15. - Consituția României

- Convenția europeană a drepturilor omului
- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – art.21

- O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare
- Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor

V. Colegiul director al CNCD reține următoarele:

16. Prin petiția formulată, se reclamă faptul că, într-o postare pe rețeaua de socializare Facebook, reclamatul ..., în calitate de politician USR Arad, a postat un mesaj pentru petent, cu tentă discriminatorie, în care făcea referire la suporterii echipei de fotbal Rapid, enunțând: ***"..., Dacă veniți mâine mai mulți și nu aveți toți loc, vă tragem niște sârme prin peluză să stați pe ele"***.

17. Petentul precizează că postarea a fost făcută în data de 08.04.2022, de Ziua Internațională a Romilor, iar partida de fotbal urma să se țină în data 09.04.2022, pe stadionul "Francisc von Neuman", între două cluburi sportive de fotbal, respectiv UTA Arad și Rapid București 1923.

18. Partea reclamată a solicitat respingerea petiției ca vădit nefondată, apreciind că, prin postarea ce face obiectul analizei CNCD, a dorit să felicite comunitatea romă cu ocazia zilei Zilei Internaționale a Romilor sărbătorită în data de 8 aprilie, reclamatul arătând că în postare se vede drapelul internațional al romilor (*o styago le romengo*), imagine la care a postat mesajul ***"Azi e ziua internațională a romilor! La mulți ani tuturor romilor! P.S. mai puțin ăloră care țin cu Rapid și vin mâine la Arad"***.

19. Prin mesajul postat, reclamatul precizează că a avut o intenție laudabilă, nediscriminatorie, cu scopul de a felicita o întreagă etnie conlocuitoare, iar încheierea postării cu mesajul ***"mai puțin celor ce țin cu Rapid"*** a fost făcută într-o notă de dispută sportivă, fotbalistică, reiterând faptul că postarea a fost făcută cu o zi înainte de meciul de fotbal dintre UTA Arad și Rapid București.

20. Referitor la proba depusă de petent privind mesajul postat ulterior prin care reclamatul ... spune ***"..., Dacă veniți mâine mai mulți și nu aveți toți loc, vă tragem niște sârme prin peluză să stați pe ele"***, reclamatul precizează că este o captură de ecran al unui comentariu, fiindu-i greu să formuleze un punct de vedere, acest mesaj fiind prezentat izolat, fără a se preciza contextul în care a fost postat, respectiv fără a se prezenta comentariile care s-au generat.

21. Reclamatul învederează că postarea a fost ștearsă și apreciază că nu există o legătură de cauzalitate între urarea făcută tuturor romilor cu ocazia sărbătorii lor și acel comentariu prezentat de petent prin captura de ecran, precizând că este posibil ca acel comentariu să fi fost generat de atacurile suporterilor rapidiști la adresa sa, acesta batjocorindu-i numele, făcând aluzie la faptul că îl cheamă "Curcanu".

22. În analiza faptelor prezentate, Colegiul director al CNCD reține că petentul reclamă o faptă de discriminare săvârșită de reclamat prin afirmații defăimătoare pe rețeaua de socializare Facebook, la adresa comunității rome.

23. Din punctul de vedere al dreptului la demnitate, la care se raportează analiza, romii din România se află în situație comparabilă cu alte persoane.

24. Afirmația analizată, în speță mesajul publicat reclamat ***"..., Dacă veniți mâine mai mulți și nu aveți toți loc, vă tragem niște sârme prin peluză să stați pe ele"*** se referă în mod clar la persoanele de etnie romă, astfel criteriul de diferențiere este evident.

25. Astfel, fapta analizată reprezintă deosebire pe bază de apartenență etnică, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate, prin comportamentul manifestat în public care vizează atingerea demnității.

26. Conform cazuisticii CEDO în domeniu, mesajele rasiste, care stigmatizează comunitățile etnice, nu se bucură de protecția art. 10 din Convenția europeană a drepturilor omului. Aplicând principiile CEDO, se constată următoarele:

- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități; astfel, dreptului de exprimare îi subzistă obligația corelativă de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alte persoane și care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane ;

- abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (pct. 21, lit. h) — valorile promovate de Consiliul Europei nu sunt compatibile cu afirmațiile rasiste, astfel invocarea libertății de exprimare reprezintă abuz de drept conform art. 17 din Convenția europeană a drepturilor omului;

- se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă (pct. 21, lit. k) — situația conflictuală care reapare frecvent în societatea din România între diferitele comunități etnice arată necesitatea restrângerii libertății de exprimare în cazul mesajelor rasiste;

27. Trebuie reținut faptul că art. 30 al Constituției României care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

28. În analiza petiției, Colegiul director reiterează aspectele conturate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 62 din 18.01.2007 în sensul în care, dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. — faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

29. În raport de aspectele mai sus enunțate, și analizând argumentele părților cât și materialul probator depus în susținere, Colegiul director constată că reclamatul, în

calitatea sa de persoană publică consilier local, respectiv membru de partid - USR Arad, a postat în mediul online, pe platforma de socializare Facebook, în data de 08.04.2022, un mesaj prin care a felicitat etnicii romi cu ocazia zilei Internaționale a Romilor: *"Azi e ziua internațională a romilor! La mulți ani romilor! PS: mai puțin ăloră care țin cu Rapid și vin mâine la Arad"*, însă, cu ocazia acelei postări, a emis și un mesaj către petentul din prezenta cauză, mesaj prin care îi comunică – cităm: *"..., Dacă veniți mâine mai mulți și nu aveți toți loc, vă tragem niște sârme prin peluză să stați pe ele "*.

30. În fapt, Colegiul Director reține că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca 'efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

31. Astfel, în analizarea faptelor reclamate, se va reține că, pentru a se produce o atingere/încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, afirmațiile ce fac obiectul prezentei petiții ar trebui să întrunească următoarele elemente:

- să fie un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,

- ori, să fie un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

32. Potrivit art.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, legiuitorul a prevăzut că *„în România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, (...), libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate lege"*. De asemenea, potrivit art. 2 alin.1 „ prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice".

33. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

34. Potrivit art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată prevede: „Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”

35. Având în vedere cele menționate, Colegiul director va constata că se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare în conformitate cu dispozițiile art. 2 alin.1 și art. 15 din OG 137/2000 și va aplica, cu 5 (cinci) voturi „pentru”, amenda contravențională în cuantum de 2.000 lei (1 vot pentru aplicarea amenzii contravenționale în cuantum de 10.000 lei și 1 vot de abținere) față de .. domiciliat în ..

36. La stabilirea cuantumului amenzii aplicate, Colegiul Director a avut în vedere următoarele circumstanțe:

- postarea discriminatorie ce a vizat o comunitate etnică a fost ștearsă ulterior;
- după ce postarea a devenit virală în spațiul online, reclamatul și-a prezentat scuzele pentru afirmațiile făcute, față de echipa de fotbal Rapid București, față de suporterii acestei echipe precum și față de orice altă persoană care s-a simțit lezată de postarea cu pricina.
- reclamatul nu a mai fost sancționat anterior pentru afirmații discriminatorii și/sau afirmații rasiste;
- reclamatul este o persoană publică și este considerat ca fiind un formator de opinii pentru comunitatea pe care o reprezintă.

Opinie separată cu privire la sancțiune, exprimată de Claudia Cerasela Bănică – membră în Colegiul director

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit art. art. 2, alin. (1) și art. 7 lit. a) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;
- 2.** Se aplică amendă contravențională în valoare de 2.000 lei, în sarcina părții reclamate .., conform art. 2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată coroborat cu art. 8 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Amenda se va achita la Administrația Județeană a Finanțelor Publice Arad, conform Ordonanței nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 20.12.2022 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

Data redactării: 13.02.2023

Redactată și motivată: M.M. și C.G.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

